

Kursplan

socialpedagogutbildning

Juni 2025
Gäller från och med läsår 25-26

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	0
Utbildningens bakgrund och förutsättningar	1
Socialpedagogik - Yrke, definition och profil	1
Behörighet	1
Pedagogik och arbetsformer	2
Arbetsplatsförlagt lärande - praktik	3
Examinationer, närvaro och godkänt resultat	3
Examensbevis	4
Kursplan	4
1. Etik och värdegrund i socialt arbete	4
2. Individ och grupp	5
3. Sociologi och samhälle	5
4. Kommunikation och pedagogik	6
5. Det sociala arbetets villkor och uppdrag	6
6. Hälsa och välbefinnande	6
7. Socialpedagogiskt förändringsarbete	7
8. Specialisering och fördjupning	7
9. Projekt och examensarbete vetenskapligt skrivande	7
10. Arbetsplatsförlagt lärande (APL)	8
11. Skolgemensamt	9
Bilaga 1. BALSAMS utbildningsplan, lärarlett innehåll i relation till termin 1-4 (Ungefärliga siffror. Egen studietid ej med i timantal.)	10

Utbildningens bakgrund och förutsättningar

Sedan 2020 utbildas socialpedagoger av Hagabergs folkhögskola inom ramen för en eftergymnasial utbildning på två år eller 80 veckor. Huvudman för Hagabergs folkhögskola är Evangeliska fosterlandsstiftelsen (EFS) Mittsverige. Verksamheten utgår från statens fastställda syften för folkbildningen (Förordning om statsbidrag till folkbildningen, SFS 2015:218, §1):

1. Stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin,
2. Bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen,
3. Bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället, och
4. Bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

Verksamheten från riktlinjer som huvudmannen fastslår:

Vi tror att mötet med andra människor och andra sätt att se på tillvaron är viktigt för att utvecklas som människa. Vårt mål är att studierna här skall innehålla möten som får dig att reflektera och fördjupa förståelsen av dig själv, ditt liv och din relation till andra och omvärlden. Här kan du växa, lära och utvecklas! (<https://www.hagaberg.fhsk.se/>, 2019-01-21)

Socialpedagogik - Yrke, definition och profil

Utbildningens definition av socialpedagogik innebär att vi under våra delkurser utgår från ett innehåll som främjar gemenskap, meningsfullhet och arbete för social förändring.

Utgångspunkten är att socialpedagogens yrkesroll framför allt handlar om en strävan efter samhällelig integration och inklusion. Socialpedagogyrket är i Sverige förhållandevis nytt och utbildningar finns framför allt på folkhögskola och högskola. Jämfört med andra länder i Europa är det socialpedagogiska fältet i Sverige övervägande kopplat till socialt arbete. Socialpedagoger arbetar idag inom en mängd olika verksamheter såsom behandlingshem, psykiatri, LSS och LVU-verksamhet, skola och fritidsverksamhet.

Behörighet

Behörig att studera på socialpedagogutbildningen är den som har en grundläggande behörighet för yrkeshögskola med slutbetyg från ett svenskt gymnasieprogram eller motsvarande (<https://www.yrkeshogskolan.se/om-yrkeshogskolan/ansokan-och-antagning/>, 2019-01-22). Särskilda behörigheter som krävs är Svenska 2 eller Svenska som andraspråk 2, styrkt arbetslivserfarenhet från yrkesområdet samt minimiåldern 23 år. Antagningen bygger dels på formell behörighet men också utifrån en bedömning som görs under ett besök samt intervju under vårterminen.

Pedagogik och arbetsformer

Vår utgångspunkt är att alla studerande på socialpedagogutbildningen tar ansvar för sitt och gruppens lärande.

Folkbildning handlar om att ge människor redskap för att kunna påverka sina liv och samhället vi lever i. Att utbildningen är förlagd till folkhögskola innebär att vi arbetar utifrån dess metoder och pedagogik. Här är mötet med andra studerande en viktig del. Genom delaktighet i en under studietiden pågående grupprocess och där utbyta tankar och erfarenheter med andra deltagare tror vi att förståelsen ökar och fördjupas. Utbildningen ger goda möjligheter att träna förmågan att kunna samarbeta, leda sig själv och andra, få vara kreativ och lösa problem samt att diskutera och att tala inför andra. Arbete i mindre grupper innebär möjlighet att kontinuerligt ge och få återkoppling från kurskamraterna.

Socialpedagogutbildningen är en eftergymnasial yrkesutbildning som ger möjlighet till både professionell och personlig utveckling. Det innebär att den som går utbildningen förväntas ha ett intresse för yrket som socialpedagog. Under två år ges möjlighet att få kunskaper, färdigheter och kompetenser som krävs för att bli kvalificerad och professionell. Det kommer finnas många möjligheter till möten mellan människor, tankar och idéer. De studerande förväntas utnyttja tiden till att arbeta aktivt med sin egen utveckling.

Utbildningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Var och ens erfarenheter är viktiga utgångspunkter i lärandet men för att fördjupa och utveckla resonemang använder vi oss av litteratur, forskning, rapporter och andra källor för att generalisera kunskaper. Att kunna analysera verksamheter utifrån teoretisk förståelse ger en professionalitet och 'tyngd' i yrkesrollen.

De studerande förväntas söka kunskaper, kritiskt granska dessa samt reflektera över deras användning i yrkeslivet. Under utbildningen ligger ofta fokus på att få överblick över områden där kommande yrkesliv ger både breddning och fördjupning. I utbildningen tränas förmågan att själv kunna utveckla och organisera sina kunskaper.

Utbildningen bedrivs på helfart, vilket innebär en arbetsinsats om minst 40 timmar i veckan. Det förekommer lektioner, grupparbeten och eget arbete. En del av tiden är schemalagd. Utöver det behöver du avsätta tid för inläsning av kurslitteratur och arbeta med egna uppgifter.

Socialpedagogutbildningen är på eftergymnasial nivå, vilket innebär att kurslitteraturen motsvaras av detta i både omfattning och svårighetsgrad. Det ställer också krav på att uppgifter du lämnar in är genomarbetade och har ett visst mått av vetenskaplighet.

Arbetsplatsförlagt lärande - praktik

Utbildningen bygger på folkhögskolans pedagogik och idétradition och samverkan mellan teori och praktik genom nära kontakt med avnämarsektorn. 30% av kursinnehållet organiseras som arbetsplatsförlagt lärande som görs utifrån tre områden där socialpedagoger är verksamma: Omsorg/psykiatri, barn och unga och valfritt socialt/socialpedagogiskt arbete. (Se kursplan s. 11) Studenten söker själv under utbildningen praktik på 3 olika arbetsplatser enligt överenskommelse med skolans praktikhandledare.

Examinationer, närvaro och godkänt resultat

Terminernas olika delkurser bygger på varandra och behöver därför läsas i turordning. Den studerande förväntas ha kunskaper och färdigheter från föregående delkurs när nästa startar.

Under socialpedagogutbildning sker lärande och utveckling i mötet med andra. Därför har vi närvarokrav på samtliga schemalagda moment i utbildningen. Närvaron utgör en grund för att bli godkänd på kursen. För detaljerade regler se [Frånvaroregler](#)

Missade eller ej godkända uppgifter tas igen genom komplettering. Vissa examinerande moment eller uppgifter kompletteras genom att vid ett annat tillfälle göra om momentet. En del centrala moment kan endast kompletteras vid nästa tillfälle delkursen ges, dvs efter examensdatum.

Vi organiserar våra scheman med stöttid för att du inte ska komma efter med dina studier. Där ges tid och stöd för att både jobba med skolarbete och egen utveckling.

I utbildningen används huvudsakligen en tvågradig bedömningsskala: *Godkänd* och *Icke godkänd*. Vid icke godkänt resultat ges möjlighet till komplettering. Godkänd nivå nås i en delkurs när samtliga kursmoment är genomförda med godkänt resultat samt att igentagning för eventuell frånvaro är godkänd. För att gå vidare till årskurs 2 krävs att den studerande är godkänd på hela första årets kursinnehåll. Plagiat och fusk utreds vid misstanke och kan leda till avstängning. Detta beslut fattas i så fall av rektor efter kontakt med skolstyrelsens ordförande.

Genomgående i utbildningen har vi individuella samtal med den studerande i vad vi kallar *aktivt studerandeskap*. Detta innebär en träning och utveckling av förmågor som studieorganisation, analys och bearbetning, bidrag till andras lärande, inte ledarskap samt lämplighet i relation till yrkesrollen, så kallad "professionsutveckling". För lämplighet i relation till utbildningen, se skolans studeranderättsdokument på skolans hemsida.

Examensbevis

Socialpedagogexamen utfärdas av skolan efter att utbildningens samtliga delkurser och moment är godkända. Den enskilda skolan kan komplettera examen med dokument som beskriver lokala kursplaner och kursprogram.

Studerande som önskar officiell översättning till annat språk av något eller några av dessa dokument, ansvarar själv för nödvändiga kontakter och kostnader.

Studerande som vid studietidens slut inte godkänts i alla delar har rätt att erhålla utdrag över fullgjorda delar av utbildningen. Studerande kan komplettera icke godkända kurser/moment inom två år efter avslutad utbildning. Efter godkända kompletteringar kan utbildningsbevis utfärdas.

Hagabergs folkhögskola är medlem i BALSAM som är en branschorganisation för utveckling och kvalitetssäkring för Sveriges socialpedagog- och behandlingsassistentutbildningar.

Kursplan

1. Etik och värdegrund i socialt arbete

I området studeras värdegrund, teorier, perspektiv samt etiska begrepp som är av vikt i det sociala arbetet. Den studerande utvecklar sin förmåga till självinsikt, empati och reflektion. Bemötandefrågor studeras utifrån bakgrunden individens behov av integritet, rättskänsla och delaktighet. Detta utbildningsområde ger den studerande teoretiska kunskaper samt utvecklar mot en etisk bakgrund personliga förhållningssätt och färdigheter. Utifrån huvudmannen och skolans profil studeras även det sociala diakonala arbetet inom ramen för svenska kyrkans verksamhet.

- 1.1. Att kunna diskutera svåra välfärdsfrågor utifrån etiska modeller och värdegrund.
- 1.2 Socialpedagogiskt arbete som yrke
- 1.3 Välfärdsarbetets grundvärden, etik och förhållningssätt
- 1.4 Socialt diakonalt arbete

2. Det sociala arbetets villkor och uppdrag

Delkursen fokuserar på lagstiftning, styrdokument och riktlinjer som är relevanta för socialt arbete. Genom att även behandla och förstå det sociala arbetets villkor och uppdrag i välfärdssamhället samt identifiera olika målgrupper, är syftet en helhetsförståelse för de lagar, förordningar och etiska direktiv som en profession inom det sociala fältet kräver.

Inom området lär sig studerande att tillämpa sin kunskap om styrande lagstiftning i förhållande till olika situationer i arbetet och därmed betonas även socialpedagogens förmåga att identifiera yrkesrelaterade dilemman.

Genom skrivövningar utvecklas färdigheter för dokumentation med hänsyn till såväl den enskildes rättssäkerhet som för uppföljning, utvärdering och kvalitetssäkring.

- 5.1 Lagstiftning och styrdokument
- 5.2 Uppdrag och organisation och identifiering av målgrupper
- 5.3 Rättssäkerhet och dokumentation i socialt arbete
- 5.4 Det sociala välfärdsarbetets aktörer och mångfald

3. Psykologi och identitet

Inom utbildningsområdet ges kunskap i psykologi och psykiatri ur olika perspektiv där mänskligt beteende, tankar, känslor och samspel med andra utgör grunden för området. Gränssnittet mellan psykologi och psykiatri tydliggörs. Gruppens psykologi och dynamik studeras utifrån teoretiska och praktiska utvecklingsaspekter. Fokus ligger på såväl den professionella gruppen som på arbetet med grupper i det socialpedagogiska arbetet. Begreppet normalitet och hur människor utvecklar en identitet utanför normaliteten behandlas även utifrån psykologiska utgångspunkter. I utbildningsområdet ingår också att identifiera och diskutera olika förklaringar till psykisk hälsa och ohälsa. Vanligt förekommande psykiatriska diagnoser och grunder för psykiatrisk behandling tydliggörs med koppling till kommande arbetsuppgifter.

Behovet av professionell dialog mellan olika aktörer inom yrkesområdet och nätverk studeras under kursmomentet. Möjligheter och fallgropar i kommunikation synliggörs och deltagaren utvecklar insikt och förståelse som gör det möjligt att utveckla egna kommunikationsstrategier i yrkesrollen.

- 3.1 Psykologins grunder – Psykisk hälsa och ohälsa
- 3.2 Neuropsykologiska och psykiatriska funktionsnedsättningar
- 3.3 Människors utveckling
- 3.4 Gruppens psykologi och gruppens kommunikation
- 3.5 Beroende och skadligt bruk

4. Samarbete och kommunikation

I delkursen studeras villkoren för en framgångsrik kommunikation människor emellan. Fokus ligger på det som förväntas av en yrkesverksam socialpedagog och dennes kommunikativa förmåga. Möjligheter och fallgropar i kommunikation synliggörs och deltagaren utvecklar insikt och förståelse som gör det möjligt att utveckla egna kommunikationsstrategier i yrkesrollen.

Det undersöks också hur olika kommunikationsmönster kan underlätta respektive försvåra i relationer människor emellan. I delkursen studeras kommunikation som sätt att både skapa och lösa konflikter.

- 2.1 Grundläggande yrkesrelevanta kunskaper kring mänskliga kommunikationsmönster.
- 2.2 Att i grupp med klasskamrater få testa sitt pedagogiska ledarskap utanför den egna skolan/klassen.
- 2.3 Grundläggande kunskaper inom lågaffektivt bemötande.

5. Sociologi och samhälle

Inom utbildningsområdet studeras sociologisk teori och begrepp för att bidra till förmågan att kunna se sig själv och sin yrkesroll ur olika samhälleliga och kulturella perspektiv. Här skapas förståelse för hur olika grupper i samhället påverkas av samhällsstrukturer och hur dessa påverkar utvecklingen i samhället. Utifrån sociologiska begrepp som klass, kön, etnicitet, sexualitet, ålder och funktionshinder analyseras olika samhällsfenomen. Området genomsyras av sociokulturella och intersektionella perspektiv. Socialpsykologins framväxt studeras i spänningsfältet mellan psykologi och sociologi. Socialpsykologiska teorier och begrepp är av betydelse för den studerandes förmåga att förstå sociologiska aspekter av människors samspel och hur vi skapar strukturer som sedan påverkar oss. Förståelse för normbildande samhällsprocesser ställs i relation till avvikande och destruktiva beteenden på individ- och gruppnivåer.

4.1 Socialt samspel och vardagsliv

4.2 Normalitet, avvikelse och intersektionalitet i socialt arbete

4.3 Sociala strukturer, kulturer och kulturkompetens

6. Hälsa och välbefinnande

Delkursen utgår från Agenda 2030 som är FN:s klimatmål för en hållbar utveckling. I arbetet som socialpedagog behövs både kunskap om och förmåga till att på ett pedagogiskt sätt motivera och inspirera till ett gott och hållbart liv. Det kan handla både om livsstil, vad man äter och hur man mår. Med utgångspunkt i våra egna val tränar vi att informera och motivera andra till hälsa och välbefinnande.

6.1 Vidga sin förståelse av vad hälsa och välbefinnande innebär och hur det påverkar vårt sätt att arbeta med hälsofrämjande aktiviteter.

6.2 Kunna förstå och använda begrepp som KASAM och existentiell hälsa som metoder för att arbeta främjande.

6.3 Planera, förbereda och utföra en hälsofrämjande aktivitet för grupper och enskilda individer.

6.4 Få grundläggande förståelse för hur olika faktorer för sociala sammanhang påverkar hälsa.

7. Socialpedagogiskt förändringsarbete

Bakgrunden finns i såväl praktiskt socialpedagogiskt arbete som etiska perspektiv och värdegrund som behandlats i övriga utbildningsområden. Bemötande inom organisationen, mellan kollegor och ledning samt bemötande av andra yrkesprofessioner diskuteras från ett yrkesmässigt personligt perspektiv, liksom bemötande av och samspelet med klienter och anhöriga. Deltagaren utvecklar ett

professionellt förhållningssätt samt ökar sin förmåga till självreflektion i förhållande till yrkesrollen utifrån ett makt- och beroendeperspektiv.

7.1 Socialpedagogik – rötter och utveckling

7.2 Generella teorier och förklaringsmodeller inom socialt/socialpedagogiskt arbete samt grundläggande teori för förhållningssätt inom olika verksamheter

7.3 Självreflektion i förhållande till yrkesrollen.

7.4 Samtalsledarens kompetens och det professionella förhållningssättet.

7.5 Beroende utifrån socialpedagogiskt förändringsarbete

8. Specialisering och fördjupning

Utbildningen ger fördjupning inom flera områden. Inom samtal och konflikthantering ges grundläggande utbildning inom MI-metoden. I denna del undersöks vad som sker i mötet mellan professionella socialpedagoger och klienter samt villkoren för de som i sitt yrke har till uppgift att stödja andra.

8.1 Grundläggande samtalsmetodik och konflikthantering - MI

8.2 Samtalsledarens kompetens och det professionella förhållningssättet.

8.3 MHFA(Mental Health First Aid) Första hjälpen till psykisk hälsa

9. Examensarbete

Utbildningsområdet handlar om att ge färdigheter att relatera sin praxiskunskap till relevant teoribildning. Detta främjar den egna lärprocessen och ger kompetens att beforska det vardagliga arbetet utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt. Begreppet evidens och evidensbaserad synliggörs. Att arbeta under avgränsad tid med en tydlig frågeställning och med vetenskapliga metoder är en del av detta utbildningsområde. Läsning av vetenskapligt material och eget vetenskapligt skrivande ingår i delkursen.

9.1 Att beforska det sociala välfärdsarbetet

9.2 Vetenskaplig metod och skrivande

10. Arbetsplatsförlagt lärande (APL)

Upp till 30% av utbildningen består av arbetsplatsförlagt lärande (APL). Syftet är att studerande ska få en god inblick i vad socialpedagogyrket innebär och själva uppleva hur arbetet genomförs på fältet. Den studerande ansvarar själv för att **inom givna ramar** att hitta en arbetsplats. Tillsammans med yrkesverksamma i socialt arbete utvecklar deltagaren sin kompetens att hantera de konkreta situationer som utgör en

del av yrkesrollen och utvecklar en tydlig yrkesidentitet. Genom kännedom om olika arbetsplatsers organisation, rutiner och styrande lagstiftning undersöks i vilka miljöer som organisationen verkar i och med vilka den samspelar. Den studerande utvecklar en fördjupad förståelse för vikten av att lära tillsammans med andra och vikten av eget ansvar för sitt lärande. Därmed utvecklar den studerande sin förmåga att reflektera över egna erfarenheter och skapa lärdomar ur reflektion. Den studerande får också kunskaper om betydelsen av kontinuerlig utveckling av sin kompetens i arbetsplatsbaserat och livslångt lärande. Genom växelverkan mellan skolförlagda studier och konkret arbete i olika socialpedagogiska miljöer fördjupas kunskaper och färdigheter. På praktikplatsen ska det finnas en handledare som ska fungera som bollplank under praktikperioden. Handledaren ska vara anställd i verksamheten och gärna ha en relevant utbildning och erfarenhet.

En praktikvecka innebär 35 t/v på praktikplatsen och 5 t/v i tid för praktikuppgifter. Praktik görs inom ramen för olika arbetsområden där bl a socialpedagoger är verksamma. Inför varje praktikperiod behöver studerande på sin praktikplats visa upp ett registerutdrag från polisens belastningsregister. Se till att beställa detta i god tid före praktikperioden. Belastningsregistret behöver också visas upp vid antagning.

Termin 2: Omsorg/psykiatri (8 v)

Termin 3: Barn och unga (8 v)

Termin 4: Valfritt socialpedagogiskt arbete (8 v)

- 10.1 Att ha kunskaper kring praktiska socialpedagogiska insatser
- 10.2 Att ha kunskaper kring organisation, rutiner och relevant lagstiftning
- 10.3 Att ha färdigheter i att skapa konstruktiva relationer med klienter och kollegor
- 10.4 Att ha färdigheter att kunna utföra klientnära arbetsuppgifter
- 10.5 Att ha kompetens till att självständigt kunna ansvara över klientnära arbete
- 10.6 Kompetens att kunna agera med etisk medvetenhet i förhållande till målgruppen

11. Skolgemensamt

Folkhögskolan är en unik skolform med en lång idétradition och präglas av "livslångt lärande". Bärande principer är lärandets kollektiva natur, överskridande innehåll och aktiviteter, nyfikenhet och mänsklig utveckling. Utbildningen innehåller därför en variation av olika inslag såsom klassmöten och skoloråd, kursöverskridande tillval, temadagar och skolgemensamma projekt. Skolgemensamma aktiviteter är liksom övrigt utbildningsinnehåll examensgrundande